

ZAŠTITA PRAVA POREZNIH OBVEZNIKA

Belak, Mia

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:975728>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova
Veleučilišta u Šibeniku](#)

**VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI STUDIJ
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ**

Mia Belak

Zaštita prava poreznih obveznika

Završni rad

Šibenik, 2021.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
UPRAVNI ODJEL
SPECIJALISTIČKI DIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ

ZAŠTITA PRAVA POREZNIH OBVEZNIKA

Završni rad

Kolegij: Porezno i carinsko pravo

Mentor: mr. sc. Damir Vlaić

Student: Mia Belak

Matični broj studenta: 1219054238

Šibenik, rujan 2021.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Veleučilište u Šibeniku

Diplomski rad

Upravni studij

Specijalistički diplomski stručni studij Upravni studij

ZAŠTITA PRAVA POREZNIH OBVEZNIKA

MIA BELAK

mbelak1@vus.hr

Sažetak rada

Cilj ovog rada je prikazati sva zakonom stečena prava poreznih obveznika prilikom ispunjavanja njihovih poreznih obveza. U prvom dijelu rada govorit će se o samom pojmu poreza, vrstama poreza i načelima oporezivanja, te ćemo se upoznati sa pojmom poreznog obveznika i poreznog tijela. Vidjet će se koja su sva prava poreznih obveznika u poreznom postupku te će se objasniti ovršni postupak. U drugom dijelu objasnit će se upravni postupak kroz najvažnije odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Treći dio rada odnosi se na upravni spor, objašnjen je prvostupanjski upravni spor te postupanje Visokog upravnog suda po žalbi na presudu prvostupanjskog tijela.

Na kraju, objašnjena je djelatnost Poreznog savjetništva i razlog donošenja Povelje o suradnji Porezne uprave i poreznih obveznika.

(52 stranica / 0 slika / 0 tablica / 67 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Ključne riječi: porezni obveznik, načela oporezivanja, upravni postupak, upravni spor, porezno savjetništvo

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Mentor: mr. sc. Damir Vlaić

Rad je prihvaćen za obranu:

BASIC DOCUMENTATION CARD

Polytechnic of Šibenik

Graduation thesis

Department of Administration

Graduate Studies of Administration

PROTECTION OF TAXPAYERS' RIGHTS

MIA BELAK

mbelak1@vus.hr

Abstract

The aim of this paper is to present all the legally acquired rights of taxpayers in fulfilling their tax obligations. The first part of the paper will discuss the concept of tax and types of taxes, principles of taxation, and we will get acquainted with the concept of taxpayer and tax authority. It will be seen what all the rights of taxpayers are in the tax procedure and the enforcement procedure will be explained. The second part will explain the administrative procedure through the most important provisions of the General Administrative Procedure Act. The third part of the paper refers to the administrative dispute, explains the first-instance administrative dispute and the proceedings of the High Administrative Court on the appeal against the judgment of the first-instance body. Finally, the activity of the Tax Advisory Board and the reason for the adoption of the Charter on Cooperation between the Tax Administration and Taxpayers are explained.

(52 pages / 0 figures / 0 tables / 67 references / original in Croatian language)

Thesis deposited in Polytechnic of Šibenik Library digital repository

Keywords: taxpayer, principles of taxation, administrative procedure, administrative dispute, tax advisory

Supervisor: mr.sc. Damir Vlaić

Paper accepted:

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POJAM I VRSTE POREZA	2
2.1 NAČELA OPOREZIVANJA	3
2.2. POREZNI OBVEZNIK	4
2.3 POREZNO TIJELO	5
2.3.1 Porezno - pravni odnos	6
2.3.2 Porezno - dužnički odnos	7
2.3.3 Pravo poreznog obveznika na očitovanje u poreznom postupku	8
2.3.4 Načelo čuvanja porezne tajne	8
2.3.5 Načelo postupanja u dobroj vjeri	9
2.3.6 Nadležnost poreznog tijela	10
2.4. PRAVA POREZNIH OBVEZNIKA U POREZNOM POSTUPKU	10
2.5. POREZNI AKT	15
2.6 POREZNA PRIJAVA	17
2.7 OVRŠNI POSTUPAK	18
2.7.1 Pokretanje postupka pred javnim bilježnikom	18
2.7.2 Pokretanje postupka pred sudom	19
2.7.3 Nadležnost	20
2.7.4 Naznaka stranaka u ovršnom postupku	20
2.7.5 Predmet ovrhe	20
3. UPRAVNI POSTUPAK	22
3.1 POKRETANJE POSTUPKA	22
3.2 UTVRĐIVANJE ČINJENICA	22
3.3. RAČUNANJE ROKOVA	23
3.4. POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE	23
3.5. OBAVJEŠĆIVANJE	24
3.6. RJEŠAVANJE UPRAVNE STVARI	24
3.7 PRAVNI LIJEKOVI	25
3.7.1 Žalba	25
3.7.2 Prigovor	27
3.8 IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI	27
3.8.1 Obnova postupka	27
3.9 IZVRŠENJE	29
4. UPRAVNI SPOR	31

4.1 NADLEŽNOST I SASTAV SUDA	32
4.2 STRANKE U UPRAVNOM SPORU.....	32
4.3 PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR.....	33
4.3.1 Postupanje suda po tužbi	33
4.4 USMENA RASPRAVA.....	34
4.5. OBUSTAVA UPRAVNOG SPORA	35
4.6 SUDSKE ODLUKE.....	36
4.7 PRAVNI LIJEKOVI.....	36
4.7.1 Žalba protiv presude	36
4.8 POSTUPANJE VISOKOG UPRAVNOG SUDA PO ŽALBI.....	37
5. POREZNO SAVJETNIŠTVO.....	38
6. POVELJA O SURADNJI POREZNE UPRAVE I POREZNIH OBVEZNIKA-KODEKS. 40	
7. ZAKLJUČAK.....	43
LITERATURA	44

1. UVOD

Cilj ovog rada je prikazati sve načine na koje se štite sva zakonski zajamčena prava poreznih obveznika.

U prvom dijelu reći će se nešto o samom pojmu poreza i vrstama poreza, nabrojati će se načela oporezivanja poznatih ekonomista Adama Smitha i Adolfa Wagnera. Upoznati ćemo se sa pojmom poreznog obveznika i poreznog tijela. Vidjet će se koja su sva prava poreznih obveznika u poreznom postupku te će se objasniti ovršni postupak.

U drugom dijelu objasnit će se upravni postupak, način njegova pokretanja, utvrđivanje činjeničnog stanja, računanje rokova u postupku, pravni lijekovi koje stranke mogu koristiti i druge zakonske odredbe koje donosi *Zakon o općem upravnom postupku*.

Treći dio rada odnosi se na upravni spor, objašnjen je prvostupanjski upravni spor te postupanje Visokog upravnog suda po žalbi na presudu prvostupanjskog tijela.

Na kraju, objašnjena je djelatnost Poreznog savjetništva, kao samostalne djelatnosti koja bi trebala pomoći poreznim obveznicima da pravilno primjenjuju propise. Isto tako, spomenuti će se i Povelja o suradnji Porezne uprave i poreznih obveznika koja će obveznike uputiti u njihova prava i obveze na jednostavan i razumljiv način.

2. POJAM I VRSTE POREZA

Država stječe svoje prihode u obliku poreza, doprinosa, carina, taksi, naknada i drugih javnih davanja. Sve su to tekući i redoviti prihodi države. Država može stjecati svoje prihode još i na temelju vlasništva nad kapitalom, prodaje imovine, emisijske dobiti, potpora i slično.

Najvažniji su i najizdašniji prihodi države porezi. Oni su jedan oblik prisilnog davanja koji nameće država, koji nije namjenski usmjeren i koji nema izravnu protučinidbu.

Postoji više vrsta poreza. Među njima jedan broj njih ima stožernu ulogu u svim modernim poreznim sustavima. To su: porez na dohodak pojedinca i obitelji, porez na dobitak korporacija, porez na plaće i iz plaća, porez na imovinu (pojedine dijelove imovine ili ukupno bogatstvo) te porez na promet i trošarine. Ukupnost svih poreznih oblika i načina njihova reguliranja tvori porezni sustav jedne zemlje. On je podsustav ukupnog gospodarskog sustava i mora slijediti njegove ciljeve i zadatke.

Porezi se klasificiraju prema različitim kriterijima. Prema tome vode li računa o poreznoj snazi i drugim subjektivnim okolnostima ili ne, porezi se dijele na subjektne i objektne. Porez na dohodak pojedinca ili obitelji je subjektni porez, a porez na neki dio imovine objektni porez.

Vrlo je važna podjela na neposredne i posredne poreze. Neposredni porezi su oni porezi gdje se izravno oporezuje porezni obveznik i gdje je porezni obveznik i porezni destinatar (osoba koja bi trebala snositi teret poreza) jedna te ista osoba. Neizravni porezi su, suprotno tome, oni kod kojih su porezni obveznici i porezni destinatari različite osobe.

Nadalje, porezi se dijele na specifične i ad valorem poreze. Specifični se porezi plaćaju po jedinici proizvoda, a ad valorem u postotku od iznosa porezne osnovice.

Prema redistributivnom učinku porezi se dijele na proporcionalne, progresivne i regresivne. Kod progresivnih poreza porezne stope rastu brže od porezne osnovice, kod proporcionalnih taj je rast isti, dok je kod regresivnih poreza rast stopa sporiji od rasta porezne osnovice.

Treba također upozoriti na vrstu poreza koji se zovu paušalni, odnosno oni koji se plaćaju u unaprijed utvrđenom iznosu, pa njihova visina ne ovisi o ponašanju poreznog obveznika. Upravo se ti porezi uzimaju kao kriteriji za ocjenu distorzivnog djelovanja svih ostalih poreza. Ovisno o tome u kojoj se fazi reprodukcije razrezuju, možemo razlikovati poreze na faktore proizvodnje i na proizvode te poreze na ponuđače i na kupce.¹

¹ Jurković P., Javne financije, Masmedia Zagreb, 2002., str. 90.-91.

2.1 NAČELA OPOREZIVANJA

Prvi ekonomist koji se pozabavio pitanjem poreznih načela bio je Adam Smith, koji je naveo svoja četiri porezna kanona:²

- Svaki građanin je dužan državi plaćati porez i to prema svojoj sposobnosti, prema ekonomskim mogućnostima.
- Obveza plaćanja poreza treba biti regulirana zakonom. To znači da porez ne smije biti proizvoljan već unaprijed poznat poreznom obvezniku.
- Porez se naplaćuje onda kada je to za poreznog obveznika najpovoljnije.
- Troškovi ubiranja poreza moraju biti što niži, kako bi teret poreznih obveznika bio što podnošljiviji, a prihod državne blagajne što veći.

Krajem 19. stoljeća drugi je teoretičar Adolf Wagner sistematizirao svoja načela oporezivanja svrstavši ih u četiri skupine:³

1. Financijsko-politička načela

-izdašnost poreza

-elastičnost poreza

2. Ekonomsko-politička načela

-izbor poreznog izvora

-izbor poreznog oblika

3. Socijalno-politička načela

-općenitost poreza

-ravnopravnost poreza

² Isto, prema: A. Smith, The Wealth of Nations, London, 1960., 2.dio „On Taxes“

³ Šimurina N., Šimović H., Mihelja Žaja M., Primorac M., Javne financije u Hrvatskoj, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021., str.100.

4. Porezno-tehnička načela

- određenost poreza
- ugodnost plaćanja
- jeftinoća ubiranja poreza

2.2. POREZNI OBVEZNIK

Porezni obveznik je svaka osoba koja je kao takva određena zakonom kojim se uređuje pojedina vrsta poreza.⁴ Porezni je obveznik utvrđen i razno definiran prema Zakonu o porezu na dobit, Zakonu o porezu na dohodak, Zakonu o porezu na promet nekretnina itd. Primjerice, prema Zakonu o porezu na dohodak, porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak, ili prema Zakonu o porezu na dobit, porezni obveznik je pravna osoba koja ostvaruje dobit, ili prema Zakonu o porezu na promet nekretnina, porezni obveznik je stjecatelj nekretnine. Dakle, vidimo da se sama definicija poreznog obveznika razlikuje zavisno od pojedinog poreznog oblika te pripadajućeg zakonskog propisa kojim je reguliran.⁵

Porezni obveznik *poreza na dohodak* je pojedinac koji prima plaću, mirovinu ili autorski honorar, odnosno ostvaruju dohodak prodajom kuće, a ne poduzeće. Ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku. Nasljednik je porezni obveznik za sve porezne obveze koje proizlaze iz dohotka što ga je ostavitelj ostvario do svoje smrti te za dohodak koji mu pritječe iz naslijeđenih izvora dohotka. Tada nasljednik kao porezni obveznik ima obvezu da u ime i za račun ostavitelja podmiri dospjele obveze do vrijednosti naslijeđene imovine, a može podnijeti njegovu godišnju poreznu prijavu ili pokrenuti poseban postupak utvrđivanja poreza na dohodak i ispuniti druge Zakonom propisane obveze.

Porezni obveznik *poreza na dobit* je trgovačko društvo i druga pravna i fizička osoba rezident Republike Hrvatske koja gospodarsku djelatnost obavlja samostalno, trajno i radi ostvarivanja dobiti, dohotka ili prihoda ili drugih gospodarskih procjenjivih koristi.

⁴ Opći porezni zakon, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, čl. 14.

⁵ Balog A., Lešić D., *Temelji poreznog sustava, Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić, 2021, str. 37., dostupno na <https://www.bak.hr/datastore/file/1813/Antal-Balog-i-Dario-Lesic-Temelji-poreznog-sustava-prirucnik-za-studente.pdf>*

Poreznim obveznikom smatra se i tuzemna poslovna jedinica inozemnog poduzetnika (nerezident). Fizička osoba koja utvrđuje dohodak na način propisan za samostalne djelatnosti prema propisima o oporezivanju dohotka ili koja počinje obavljati takvu samostalnu djelatnost ako izjavi da će plaćati porez na dobit umjesto poreza na dohodak te ako u prethodnom poreznom razdoblju ostvari ukupni primitak veći od 7.500.000,00 kuna, smatra se poreznim obveznikom. Tijela državne uprave, tijela područne (regionalne) samouprave, tijela lokalne samouprave i Hrvatska narodna banka nisu obveznici poreza na dobit, osim ako Zakonom nije drugačije određeno.

Porezni obveznik *poreza na dodanu vrijednost* je svaka osoba koja samostalno obavlja bilo koju gospodarsku djelatnost bez obzira na svrhu i rezultat obavljanja te djelatnosti. Gospodarska djelatnost smatra se svaka djelatnost proizvođača, trgovaca ili osoba koje obavljaju usluge, uključujući rudarske i poljoprivredne djelatnosti te djelatnosti slobodnih zanimanja. Dakle, obveznici su poduzetnici kada isporučuju dobra ili usluge, uvoznici kada uvoze dobra te izvoznici koji nisu izvezli proizvode po određenim propisima.⁶

2.3 POREZNO TIJELO

Porezno tijelo jest tijelo državne uprave, upravno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave ili upravno tijelo jedinice lokalne samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja i/ili nadzora i/ili naplate poreza.⁷

Opći porezni zakon donosi način postupanja poreznih tijela u postupku oporezivanja:⁸

- (1) Porezno tijelo dužno je zakonito utvrđivati sva prava i obveze iz porezno-pravnog odnosa.
- (2) Porezno tijelo dužno je utvrđivati sve činjenice koje su bitne za donošenje zakonite i pravilne odluke, pri čemu je s jednakom pažnjom dužno utvrditi i one činjenice koje idu u prilog poreznog obveznika. Koje će se radnje u postupku poduzimati i u kojem opsegu, određuje porezno tijelo.

⁶ <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/>

⁷ Opći porezni zakon, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, čl.3.

⁸ Isto, čl. 6.

(3) Porezno tijelo treba porezne obveznike poticati na podnošenje poreznih prijava. Porezno tijelo dužno je upozoriti sudionike porezno-pravnog postupka na njihova prava i obveze u postupku.

(4) Porezno tijelo dužno je uspostaviti sustav informiranja koji će poreznim obveznicima omogućavati jedinstven, suvremen i što lakši pristup informacijama, objavljujući na svojim mrežnim stranicama porezne propise i njihove izmjene i dopune.

(5) Ako porezni obveznik predaje ispravu na stranom jeziku i pismu koje nije u službenoj uporabi kod poreznog tijela, porezno tijelo odredit će rok u kojem će porezni obveznik dostaviti ovjereni prijevod isprave na hrvatski jezik i latinično pismo.

(6) Ako porezni obveznik ne dostavi ovjereni prijevod iz stavka 5. ovoga članka u određenom roku, porezno tijelo prevest će isprave o trošku poreznog obveznika.

2.3.1 Porezno - pravni odnos

Porezno-pravni odnos predstavlja odnos između poreznog tijela i poreznog obveznika te obuhvaća prava i obveze u poreznom postupku.⁹

Porezni obveznik može imati opunomoćenika, pomagatelja i poreznog savjetnika.¹⁰

- Opunomoćenik je osoba koja zastupa poreznog obveznika na temelju punomoći koju je dobio te može u ime poreznog obveznika poduzimati sve potrebne radnje u poreznom postupku.
- Pomagatelj nastupa uz nazočnost poreznog obveznika, njegova se izjava smatra izjavom poreznog obveznika ako joj porezni obveznik ne proturječi. Pomagatelj pomaže poreznom obvezniku samo savjetima, nema status zastupnika i nije ovlašten za njega poduzimati radnje u poreznom postupku.
- Porezni savjetnik je osoba koja savjetuje poreznog obveznika u poreznom postupku pred poreznim tijelima. Da bi nastupao kao opunomoćenik poreznog obveznika, mora imati punomoć za obavljanje tih poslova.

⁹ Opći porezni zakon, NN br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, čl.12

¹⁰ Isto, čl.15

2.3.2 Porezno - dužnički odnos

Porezno tijelo, porezni obveznik i porezni jamac su sudionici porezno-dužničkog odnosa u kojemu oni ostvaruju svoja prava i obveze.

Porezno tijelo u porezno-dužničkom odnosu ima pravo na naplatu:¹¹

1. poreza,
2. kamata i novčanih kazni,
3. novčanih činidbi po osnovi odgovornosti iz poreznog jamstva.

Porezni obveznik ili osoba koja je preplatila porez ili od koje je bez pravne osnove porez naplaćen ima pravo na:

1. povrat preplaćenog poreza ili poreza plaćenog bez pravne osnove,
2. kamate na porez koji je plaćen bez pravne osnove.

Porezno tijelo ima prava u porezno-dužničkom odnosu do dana dospelosti tražbine po osnovi poreza dok porezni obveznik ili neka druga osoba ima prava iz porezno-dužničkog odnosa od dana kada porezno tijelo od te osobe primi iznos pretplaćenog poreza ili poreza koji je plaćen bez porezne osnove. Prema Općem poreznom zakonu:¹²

(1) Obveze iz porezno-dužničkog odnosa za poreznog obveznika mogu podmiriti i treće osobe.

(2) Osobe od kojih svaka ima obvezu podmiriti isti porezni dug jesu solidarni dužnici. Svaki solidarni dužnik obavezan je podmiriti cjelokupni porezni dug.

Porezno tijelo odlučuje od kojeg će solidarnog dužnika naplatiti porezni dug i u kojoj visini.

(3) Ispunjenjem obveze jednoga solidarnog dužnika prestaje porezno-dužnički odnos svih solidarnih dužnika.

Nadalje, Zakon propisuje da se pravo na povrat poreza, povrat iznosa koji je plaćen od strane poreznog jamca te pravo na povrat kamata mogu ustupiti, založiti ili zaplijeniti. U slučaju ustupa, ustupatelj prava u roku od tri dana od dana sklapanja ugovora mora poreznom tijelu dostaviti ugovor o ustupu. Što se tiče prestanka prava iz porezno-dužničkog odnosa, ona prestaju plaćanjem, prijebom ili otpisom te zastarom.

¹¹ Isto, čl.19

¹² Opći porezni zakon, NN br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, čl. 21.

2.3.3 Pravo poreznog obveznika na očitovanje u poreznom postupku

Porezno tijelo dužno je poreznom obvezniku prije donošenja poreznog akta omogućiti da se očituje o svim bitnim činjenicama i okolnostima koje mogu utjecati na donošenje takvog akta. Povreda prava na očitovanje razlog je i za primjenu pravnog lijeka. Iznimka je, ili odstupanje, od načela saslušanja stranke predviđena u čl. 77. OPZ-a, što propisuje da porezno tijelo u skraćenu postupku može riješiti stvar bez provedbe ispitnog postupka (neposredno ili skraćeno rješavanje) uz ispunjenje propisanih uvjeta: ako je obveznik u poreznoj prijavi naveo činjenice ili podnio dokaze na podlozi kojih se utvrđuje stanje stvari, ili ako se to može utvrditi na podlozi općepoznatih činjenica ili činjenica poznatih poreznom tijelu, i ako se stanje stvari može utvrditi na temelju podataka iz službenih evidencija poreznoga tijela ili ih je pribavilo od drugih nadležnih tijela, pa nije nužno saslušati stranku radi zaštite njezinih prava odnosno pravnih interesa.¹³

2.3.4 Načelo čuvanja porezne tajne

Ovo načelo uređuje čl. 8. OPZ-a u kojemu se detaljno određuje kada se smatra da obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena, što se ne smatra poreznom tajnom te koga sve načelo obvezuje. Pojam je jasno određen u st. 1. toga članka te se poreznom tajnom smatra ukupne podatke što ih obveznik iznosi u postupku i ostale podatke u vezi s poreznim postupkom kojima porezno tijelo raspolaže. Iz te odredbe proizlazi kako su tajni ukupni podaci u poreznom postupku, neovisno o tome je li ih prijavio ili iznio tijekom postupka sam obveznik, ili ih je saznalo porezno tijelo. Radi provedbe poreznog postupka i utvrđivanja činjeničnog stanja, poreznom tijelu odnosno službenim osobama koje sudjeluju u postupku moraju biti poznati navedeni podaci i činjenice. Iznošenjem podataka što ih se smatra poreznom tajnom može se nanijeti znatnu štetu samome obvezniku ili njegovu poslovanju, pa se te podatke mora štiti institutom porezne tajne. Porezna je tajna, dakle, oblik zaštite što priječi objavljivanje službenih podataka u javnosti. OPZ sadrži i odredbu da se poreznom tajnom ne smatra podatak o datumu upisa u sustav PDV-a ili ispisa iz toga sustava te podatak o obveznicima koji su sudjelovali u tzv. kružnim prijeverama u vezi s PDV-om. Zakon detaljno navodi okolnosti u kojima se smatra da pri iznošenju podataka nije povrijeđen institut čuvanja porezne tajne. OPZ također propisuje da obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena kad porezno tijelo, bez posebna

¹³ Rihter A., Načela poreznog/upravnog postupka, Porezni vjesnik 1, Zagreb, 2016., str. 43., dostupno na <https://www.ijf.hr/upload/files/file/PV/2016/1/rihter.pdf>

zahtjeva, drugome javno-pravnom tijelu dostavi podatke za koje je saznalo tijekom vođenja postupka, ako postoji sumnja u postojanje kaznenog djela, kršenje zakona ili drugoga propisa za provođenje kojeg je nadležno neko drugo javno-pravno tijelo. Prema čl. 8. st. 7. OPZ-a, obveza čuvanja porezne tajne nije povrijeđena ako Porezna uprava bez obveznikova pristanka objavi na internetskim stranicama popis dospjelih i neplaćenih dugova po osnovi PDV-a, poreza na dobit, poreza na dohodak i prireza, doprinosa za obvezna osiguranja, posebnog poreza na naftne derivate, posebnih poreza na duhanske prerađevine, na pivo, kavu, bezalkoholna pića, na promet nekretnina te po osnovi carina, sukladno propisanu izračunu ukupne svote duga, što je kriterij za objavu popisa dospjelih i neplaćenih dugova. Članak 8. st. 12. propisuje da obveza čuvanja porezne tajne iznimno nije povrijeđena ako Porezna uprava bez obveznikova pristanka u sredstvima javnog priopćavanja i web stranicama objavi podatke nužne radi ispravka netočnih ili nepotpunih informacija, ako je obveznik, izravno ili neizravno, medijima dostavio netočne ili nepotpune informacije.¹⁴

2.3.5 Načelo postupanja u dobroj vjeri

- (1) Sudionici porezno-pravnog odnosa dužni su postupati u dobroj vjeri.
- (2) Postupanje u dobroj vjeri znači savjesno i pošteno postupanje u skladu sa zakonom.
- (3) Ministar financija pravilnikom propisuje način postupanja u dobroj vjeri.¹⁵

Iako je primarna zadaća poreznih tijela utvrđivanje, nadzor i naplata poreza, radnje u poreznom postupku te ukupan rad poreznog tijela, ne smiju biti na štetu obveznika, pa se stoga svako protivno postupanje nadležnih poreznih tijela smatra izravnim kršenjem načela, prema kojemu sudionici porezno-pravnog postupka moraju postupati u dobroj vjeri.

¹⁴ Isto, str.44.

¹⁵ Opći porezni zakon, NN 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, čl.9.

2.3.6 Nadležnost poreznog tijela

Prema Zakonu:¹⁶

(1) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza te primjenom ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja obavlja Ministarstvo financija Republike Hrvatske preko upravnih organizacija u svom sastavu (Porezne uprave, Carinske uprave i Financijske policije).

(2) Poslove u vezi s utvrđivanjem i naplatom poreza koji su propisani odlukama predstavničkih tijela jedinica područne (regionalne) samouprave i tijela jedinica lokalne samouprave obavljaju njihova porezna tijela. Obavljanje tih poslova može se povjeriti Poreznoj upravi na temelju suglasnosti ministra financija.

Stvarna nadležnost propisuje se posebnim zakonom ili nekim drugim propisom koji je donesen na temelju zakona dok se mjesna nadležnost utvrđuje prema posebnim zakonima i propisima kojima se utvrđuje unutarnje ustrojstvo poreznog tijela. Mjesna nadležnost može se i promijeniti na način da će porezno tijelo koje je pokrenulo postupak, ustupiti nadležnost drugom tijelu ako bi to bitno olakšalo poreznom obvezniku sudjelovanje u samom postupku.

2.4. PRAVA POREZNIH OBVEZNIKA U POREZKOM POSTUPKU

1. pravo na sudjelovanje i očitovanje u poreznom postupku

Porezni obveznik ima pravo tijekom poreznog postupka sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja u odnosu na njegovu oporezivu djelatnost i imovinu u tuzemstvu i inozemstvu i to tako da potpuno i istinito iznosi činjenice bitne za oporezivanje te da za svoje tvrdnje ponudi dokaze. Iznimno, Porezna uprava ne traži očitovanje poreznog obveznika kad ne provodi ispitni postupak. Nadalje, u postupku poreznog nadzora zaključni razgovor neće se obaviti ako tijekom poreznog nadzora nisu utvrđene nepravilnosti ili ako porezni obveznik izbjegava razgovor.¹⁷

2. pravo na razgledanje spisa tijekom postupka

Porezni obveznici imaju pravo obavijestiti se o tijeku postupka i razgledati spis predmeta, te o svom trošku umnožiti akte iz spisa, osim zapisnika o vijećanju i glasovanju članova kolegijalnih

¹⁶ Isto, čl. 43.

¹⁷ https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/156_PravaObveze.pdf, str 8.

tijela, nacрта rješenja i drugih akata koji su propisima označeni određenim stupnjem tajnosti ili ako je to protivno interesu stranke ili trećih osoba.

3. pravo na ispravak porezne prijave

Porezni obveznik može naknadno ispraviti podatke iz porezne prijave najkasnije u roku dvanaest mjeseci od isteka roka za podnošenje prijave. Ispravak prijave može se obaviti i na poziv poreznog tijela u roku koji odredi porezno tijelo. Iznimno, porezni obveznik je dužan prijavu ispraviti u roku 15 dana od: a) dana izvršnosti odluke kada je prijavu nužno ispraviti na osnovi činjenica što su utvrđene u rješenju poreznog nadzora, ili drugog tijela, i b) dana pravomoćnosti sudske odluke.¹⁸

4. pravo na produžetak roka

Može se produžiti na zahtjev osobe kojoj je taj rok određen. Produljeni rok može trajati najdulje onoliko koliko je trajao rok koji se produljuje i ne može se ponovno produljivati. Pisani zahtjev za produljenjem roka mora se podnijeti prije isteka roka u kojemu se radnju trebalo poduzeti. O zahtjevu se odlučuje zaključkom protiv kojeg nije dopuštena žalba.

5. pravo na povrat u prijašnje stanje

Porezni obveznik ima pravo na povrat u prijašnje stanje kad je iz opravdanih razloga u zakonskom roku propustio obaviti neku radnju, ili u roku što ga je Porezna uprava odredila, a zbog tog propuštanja trpi posljedicu. Može podnijeti prijedlog u roku 8 dana od dana kad je prestao razlog koji je prouzročio propuštanje, odnosno od dana kada je porezni obveznik doznao za uzrok. Razlozi kojima se prijedlog obrazlaže moraju se učiniti vjerojatnim. Nakon isteka tri mjeseca od propuštenog roka porezni obveznik takav prijedlog ne može podnijeti.¹⁹

6. pravo na uskratu davanja obavijesti

Porezni obveznici i druge osobe koje raspoložu podacima bitnima za oporezivanje ili vode vlasničke pozicije vrijednosnih papira, ili upisnike o imovini i pravima poreznih obveznika, mogu uskratiti davanje obavijesti koje bi njih same ili njihova srodnika mogle izložiti kaznenom progonu.²⁰

¹⁸ Isto, str.9.

¹⁹ Isto, str. 10.

²⁰ Isto, str. 11.

7. pravo na čuvanje porezne tajne

Odnosi se na podatke što ih porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, kao i sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom s kojima porezno tijelo raspolaže. Obveza čuvanja porezne tajne je povrijeđena ako se ti podaci neovlašteno koriste ili objave. Obveza čuvanja porezne tajne odnosi se na sve službene osobe poreznog tijela, vještake i druge osobe koje su uključene u porezni postupak.²¹

8. pravo na pomaganje i na zastupanje poreznog obveznika u poreznom postupku

Pomagatelj je osoba koja nastupa uz nazočnost poreznog obveznika i pomaže mu savjetima. Izjava pomagatelja smatra se izjavom poreznog obveznika samo ako porezni obveznik danom izjavi odmah ne proturječi. Pomagatelj nije ovlašten u ime poreznog obveznika poduzimati radnje u poreznom postupku kao njegov zastupnik.

Zastupati poreznog obveznika u postupku može:

- opunomoćenik,
- porezni savjetnik,
- zakonski zastupnik,
- zastupnik udruženih osoba i upravitelj imovinskih masa bez pravne osobnosti, i
- zastupnik po službenoj dužnosti.²²

9. pravo na obavijest o poreznom nadzoru, pravo na sudjelovanje i pravo na obavijest o ishodu poreznog nadzora

Porezni nadzor je dio porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak radi provjere i utvrđivanja činjenica bitnih za oporezivanje poreznih obveznika i drugih osoba.

Porezna uprava obavješćuje o nadzoru, određuje predmet i razdoblje poreznog nadzora.

Porezni obveznik ima dužnost i pravo tijekom poreznog postupka sudjelovati u utvrđivanju činjeničnog stanja bitnog za oporezivanje tako da daje obavijesti, predočava evidencije, poslovne knjige, poslovnu dokumentaciju i druge isprave ili imenuje osobu koja će to raditi u njegovo ime.²³

²¹ Isto, str. 12.

²² Isto, str. 14.

²³ Isto, str. 15.

10. pravo na sklapanje porezne nagodbe

Porezni obveznik može s poreznim tijelom u postupku poreznog nadzora sklopiti poreznu nagodbu za novoutvrđene obveze, i to do uručenja zapisnika o obavljenom poreznom nadzoru. Porezna nagodba sklapa se u pisanom obliku i smatra se sklopljenom nakon potpisa stranaka, a ima snagu izvršnog rješenja donesenog u postupku poreznog nadzora. To je ovršna isprava koja se izvršava prema pravilima o izvršenju poreznog rješenja.²⁴

11. pravo na podnošenje zahtjeva za izuzećem službene osobe

Službenik poreznog tijela izuzet će se od obavljanja službenih radnji u poreznom postupku:

1. ako je sudionik postupka, bilo da je porezni obveznik ili porezni jamac,
2. ako je srodnik sa sudionikom postupka,
3. ako je zakonski zastupnik, opunomoćenik ili pomagač sudionika postupka,
4. ako je u poslovnom odnosu sa sudionikom postupka,
5. ako postoji vjerojatnost da će službenim radnjama steći neposrednu korist ili pretrpjeti štetu,
6. ako je u prvostupanjskom postupku sudjelovao u vođenju postupka ili u donošenju poreznog rješenja.

12. pravo na prigovor zastare poreznih obveza

Po proteku tri godine, računajući od dana kada je zastara počela teći, porezni obveznik može s uspjehom izjaviti prigovor na utvrđivanje porezne obveze i kamata, naplatu poreza, kamata i troškova ovrhe, jer u tom roku zastarijeva pravo poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, pravo na pokretanje postupka naplate poreza, kamata i troškova ovrhe (relativna zastara). Ako je tijekom postupka ispitivanja izvora imovine utvrđena osnova za oporezivanje, zastara prava na utvrđivanje porezne obveze i kamata počinje teći nakon isteka godine u kojoj je ta osnova utvrđena.²⁵

13. pravo na povrat poreza i kamata na porez

Porezni obveznik, ili osoba od koje je naplaćen porez bez pravne osnove, ima pravo na povrat poreza i kamate na porez što su plaćeni bez pravne osnove. Od 1. siječnja 2016. godine na više plaćene iznose poreza obračunavaju se i plaćaju zatezne kamate po stopi od 8,05% godišnje.

²⁴ Isto, str. 17.

²⁵ Isto, str. 18.

Povrat se neće obaviti kad Porezna uprava utvrdi da porezni obveznik ima dospjelih neplaćenih poreza ili drugih javnih davanja što ih Porezna uprava naplaćuje.²⁶

14. pravo na otpis dospjelog poreznog duga

Ako se porezni dug ne može naplatiti ni u postupku ovrhe, otpisuje se kao nenaplativ:

1. ako je ovršenik umro, a nije ostavio pokretnina ni nekretnina iz kojih se može naplatiti porezni dug,
2. ako postoji pravomoćno rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad pravnom osobom, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva,
3. ako postoji pravomoćno rješenje o sklopljenoj predstečajnoj nagodbi kojom je utvrđeno da se dug otpisuje,
4. ako postoji pravomoćno rješenje o brisanju iz sudskog registra, a ne postoji osiguranje duga po osnovi poreznog jamstva,
5. ako se u stečajnom postupku nad dužnikom pojedincem ispune pretpostavke za oslobođenje od preostalih obveza propisane odredbama Stečajnog zakona.²⁷

15. pravo na žalbu

Može je podnijeti svaka osoba o čijim se pravima ili obvezama odlučivalo u prvostupanjskom poreznom postupku (porezni obveznik), kao i svaka osoba koja za to ima pravni interes (porezni jamci, državni odvjetnik, pučki pravobranitelj, državna tijela, i drugi).

Može se podnijeti protiv poreznog rješenja kojim je odlučeno o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, a koje nije pravomoćno.

Žalbu se može podnijeti i kada žalitelj istakne kako o njegovu zahtjevu za donošenjem poreznog akta nije donesena odluka u propisanom roku. Kad službena osoba utvrdi da ne postoje uvjeti za pokretanje postupka po službenoj dužnosti o tome obavještava podnositelja zahtjeva što je prije moguće, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja predstavke, odnosno obavijesti.²⁸

16. pravo na obnovu poreznog postupka

Može se pokrenuti kad je postupak okončan rješenjem, a protiv njega se ne može izjaviti žalba.

Može ga predložiti stranka, državni odvjetnik ili tijelo koje je donijelo rješenje.

²⁶ Isto, str. 20.

²⁷ Isto, str. 21.

²⁸ Isto, str. 23.

17. pravo na sklapanje upravnog ugovora

Upravni ugovor može se odnositi na namirenje poreznog duga u cijelosti ili djelomično. Prijedlog se podnosi nadležnom poreznom tijelu, a s poreznim obveznikom ga sklapa čelnik poreznog tijela u pisanom obliku najdulje na rok od 24 mjeseca.

Nakon podnesenog prijedloga porezno tijelo odlučuje o ispunjenju zakonom propisanih uvjeta i o osnovanosti zaprimljenog prijedloga za sklapanje upravnog ugovora, te o tome obavještava poreznog obveznika.

Sklopljeni upravni ugovor ima učinak izvršnog rješenja donesenog u poreznom postupku, a njegovim sklapanjem obustavlja se ovrha za iznos poreznog duga koji je njime obuhvaćen. Za vrijeme trajanja upravnog ugovora zastara ne teče.²⁹

18. prava u ovršnom postupku

Dio porezno - pravnog odnosa u kojemu Porezna uprava provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava. Više o ovršnom postupku i pravima obveznika u postupku govorit će se kasnije u dijelu po naslovom Ovršni postupak.

19. pravo na pokretanje upravnog spora

Fizičke i pravne osobe mogu pokrenuti upravni spor kad smatraju da su im pojedinačnim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela povrijeđena prava i pravni interesi. Više o upravnom sporu govorit će se kasnije u dijelu pod nazivom Upravni spor.

2.5. POREZNI AKT

Porezni akt jest svaki akt kojim se pokreće, dopunjuje, mijenja ili dovršava neka radnja u poreznom postupku.³⁰ Porezni akt može biti porezno rješenje, zaključak, zapisnik, obavijest, poziv i drugi akti. Tako je porezno rješenje porezni akt koje donosi porezno tijelo na temelju činjenica utvrđenih u poreznom postupku, a kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa. Pojam porezni akt, te njegov oblik, sadržaj, dostavu i pravni lijek protiv istog uređuje Opći porezni zakon.

²⁹ Isto, str. 26.

³⁰ Opći porezni zakon, NN br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, čl. 49.

Sukladno članku 58. Općeg poreznog zakona, porezni akt se donosi u pisanom ili u usmenom obliku. Usmeni porezni akt može donijeti ovlaštena osoba poreznog tijela koja će narediti njegovo izvršenje bez odgode u slučaju kada je ugrožena naplata poreza, a isti se mora izdati u pisanom obliku najkasnije u roku od tri dana od dana njegova donošenja.

Svaki porezni akt mora sadržavati sljedeće:

- naziv poreznog tijela, broj i datum poreznog akta,
- ime i prezime, odnosno naziv sudionika kome se upućuje,
- pravni i činjenični temelj i
- potpis ovlaštene osobe ili elektronički potpis ili elektronički pečat poreznog tijela.

Ukoliko se poreznim aktom nalaže neko činjenje ili trpljenje, isti mora sadržavati i upozorenje na posljedice ne postupanja.

Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa ili kada od dana dostave poreznog akta počinje teći rok koji se ne može produžiti, dostavlja se prema mjestu dostave osobnom dostavom sudionicima poreznog postupka. Sudionici su porezno tijelo i porezni obveznik a može biti i porezni jamac, a kao mjesto dostave smatra se prebivalište ili uobičajeno boravište sudionika, sjedište sudionika koji je pravna osoba, radno mjesto sudionika. Osobnom dostavom smatra se dostava koja je izvršena osobno osobi kojoj je porezni akt namijenjen. Ukoliko nakon drugog pokušaja dostava ne bude izvršena ili ako sudionik odbije primiti porezni akt, porezni akt se vraća poreznom tijelu.

Važno je napomenuti da porezni akti kojima se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa mogu se dostavljati elektroničkim putem u elektronički pretinac koji je porezno tijelo odredilo za takvu namjenu na zahtjev ili uz izričiti pristanak stranke. Iznimno, osobna dostava poduzetnicima može se obavljati elektroničkim putem i bez zahtjeva ili izričitog pristanka stranke.

Žalbu na porezni akt može podnijeti svaka osoba o čijim se pravima ili obvezama odlučivalo u prvostupanjskom poreznom postupku i svaka osoba koja za to ima pravni interes. Navedene osobe žalbu mogu podnijeti u roku od trideset dana od dana primitka poreznog akta nadležnom drugostupanjskom poreznom tijelu, a predati neposredno ili poštom preporučeno, odnosno izjaviti na zapisnik prvostupanjskom poreznom tijelu.

U žalbi treba navesti porezni akt protiv kojega se žalba podnosi i žalbene razloge zbog kojih se zahtjeva poništenje, izmjena ili ukidanje toga poreznog akta, te dokaze kojima se žalba obrazlaže. Iz žalbe mora biti vidljivo tko je žalitelj te je isti mora potpisati.

Protiv rješenja kojim je odlučeno o žalbi može se podnijeti tužba nadležnom sudu, a koja ne odgađa izvršenje poreznog akta.

2.6 POREZNA PRIJAVA

Porezna prijava ili kolokvijalno povrat poreza predstavlja dokumente koje popunjavaju obveznici poreza na dohodak. Ti dokumenti su standardizirani te sadrže sve relevantne informacije o primicima, izdacima, te odbicima. U Hrvatskoj, obrazac koji se popunjava se naziva još i DOH obrazac.³¹

Obrazac DOH služi za prijavu poreza na dohodak, a jednom godišnje do kraja veljače tekuće godine za prethodnu godinu (porezno razdoblje) su ga dužne podnijeti fizičke osobe koje su u poreznom razdoblju ostvarile dohodak od samostalne djelatnosti i/ili djelatnosti po osnovi kojih se dohodak utvrđuje i oporezuje kao dohodak od samostalne djelatnosti. U poreznoj prijavi na obrascu DOH iskazuju se svi ostvareni oporezivi dohoci osim onih koji prema posebnim propisima ili međunarodnim ugovorima ne podliježu oporezivanju ili se smatraju konačnim.³² Porezni obveznik dužan je podnijeti poreznu prijavu poreznom tijelu kao i osoba koju na to pozove porezno tijelo. Porezna prijava podnosi se na obrascu a oblik i sadržaj utvrđuje se posebnim zakonom. Ako porezni obveznik zbog osobnih uvjeta ne može poreznu prijavu podnijeti u pisanom obliku na obrascu, može poreznu prijavu usmeno izjaviti na zapisnik službenoj osobi poreznog tijela. Porezni obveznik može odustati od podnesene porezne prijave u roku od trideset dana od dana podnošenja porezne prijave ako je podnio poreznu prijavu a nije bio dužan.

³¹ <https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/P/Porezna-prijava>

³² <https://www.hok.hr/>

2.7 OVRŠNI POSTUPAK

Ovršni postupak dio je porezno-pravnog odnosa u kojem porezno tijelo provodi postupak prisilne naplate poreznog duga na temelju ovršnih i vjerodostojnih isprava.³³U postupku ovrhe sudjeluju ovrhovoditelj (porezno tijelo) i ovršenik (porezni obveznik odnosno njegov jamac). Postupak ovrhe ovrhovoditelj pokreće podnošenjem ovršnog prijedloga sudu (općinskom ili trgovačkom) ili javnom bilježniku, u zavisnosti od toga na kojoj dokumentaciji ili ispravi ovrhovoditelj temelji svoje potraživanje. Ovršni prijedlog je podnesak, koji sudu ili javnom bilježniku podnosi ovrhovoditelj i koji mora sadržavati zakonom određene elemente: zahtjev za ovrhu, ispravu na kojoj se temelji potraživanje, točnu naznaku ovrhovoditelja i ovršenika, potraživanja koje se želi ostvariti, te predmet i sredstvo ovrhe (imovinu ovršenika na kojoj će se postupak provesti i način ostvarenja). U slučaju da ovršni prijedlog ne sadrži sve zakonom propisane elemente biti će odbačen i postupak se neće provesti.

2.7.1 Pokretanje postupka pred javnim bilježnikom

- Pokreće ga ovrhovoditelj podnošenjem ovršnog prijedloga koji se temelji na vjerodostojnoj ispravi, a to su: računi, mjenica i ček s protestom, javna isprava, izvadak iz poslovnih knjiga, po zakonu ovjerovljena privatna isprava, posebne javne isprave, a računom se smatra i obračun kamata.
- Ovrhovoditelj prijedlog za ovrhu na temelju vjerodostojne isprave podnosi javnom bilježniku po svom izboru i od njega zahtjeva donošenje rješenja o ovrsi.
 - Ako je prijedlog podoban za odlučivanje, javni će bilježnik izdati rješenje o ovrsi i dostaviti će ga ovrhovoditelju i ovršeniku.
- Ovršenik može protiv rješenja o ovrsi u roku od 8 dana (ako se ovrha odredila na temelju mjenice ili čeka, u roku od 3 dana) podnijeti prigovor javnom bilježniku i tada predmet prelazi u sudsku nadležnost, ako je prigovor podnesen od za to ovlaštene osobe i u roku, a ako nije, sud će prigovor odbaciti i nastaviti će se ovršni postupak radi namirenja.
- Ovrha po rješenju o ovrsi koje je izdao javni bilježnik provodi se tek kada rješenje o ovrsi postane pravomoćno, a što na zahtjev ovrhovoditelja utvrđuje javni bilježnik.

³³ Opći porezni zakon, NN br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, čl. 124.

- Ovrhovoditelj nakon pravomoćnosti rješenja o ovrsi nastavlja s postupkom ovrhe na onom predmetu ili imovini ovršenika i na onaj način kako je to predložio u svom prijedlogu.
- Ako je rješenjem o ovrsi ovrha određena na novčanoj tražbini (na sredstvima na računu u banci ili plaći) ovršenika, ovrhovoditelj ga dostavlja banci ovršenika ili njegovom poslodavcu, radi zapljene i prijenosa na njegov račun, no ako je ovrha određena na nekoj drugoj imovini ovršenika, ovrhovoditelj će pokrenuti postupak pred sudom radi provedbe postupka na toj imovini, npr. pokretninama, vozilima, nekretninama, dionicama i dr.

2.7.2 Pokretanje postupka pred sudom

- Pokreće ga ovrhovoditelj podnošenjem ovršnog prijedloga koji se temelji na ovršnoj ispravi, a to su: ovršna sudska odluka (presuda i rješenje) i ovršna sudska nagodba, ovršna odluka arbitražnog suda, ovršna odluka ili nagodba donesena u upravnom sporu ako glasi na ispunjenje novčane tražbine, ovršna javnobilježnička odluka i isprava (zadužnica i bjanko zadužnica), nagodba sklopljena u postupku pred sudovima časti u RH, te druga isprava koja je zakonom određena kao ovršna isprava.
- Ovrhovoditelj podnosi ovršni prijedlog nadležnom sudu, općinskom ili trgovačkom koji izdaje rješenje o ovrsi ako je prijedlog podoban za odlučivanje, a ako nije sud će ga odbaciti.
- Ovršenik može podnijeti žalbu protiv rješenja o ovrsi koje je izdao sud , no žalba ne sprječava provedbu ovrhe jer se ona provodi i prije pravomoćnosti rješenja o ovrsi.
- Ovršenik može podnijeti prijedlog odgode ovrhe, o kojem prijedlogu sud odlučuje posebnim rješenjem.
- Žalbu protiv rješenja o ovrsi može podnijeti i ovrhovoditelj.
- Ovrhu na temelju sudskog rješenja o ovrsi provode sudovi na onoj imovini ovršenika ili na onaj način kako je to predložio ovrhovoditelj u svom prijedlogu za ovrhu, dostavljaju rješenje o ovrsi banci ili poslodavcu ovršenika ako je ovrha određena na novčanoj tražbini (sredstvima na računu ili plaći) ovršenika radi zapljene i prijenosa na račun ovrhovoditelja, a ako je ovrha određena na pokretninama, motornom vozilu, nekretnini ili nekoj drugoj imovini, sud će provesti zakonom određeni postupak.

2.7.3 Nadležnost

Ovrhu određuju i provode općinski i trgovački sudovi, te se prema njihovoj zakonski određenoj stvarnoj nadležnosti podnosi ovršni prijedlog. Općinski su sudovi stvarno nadležni određivati ovrhu ako rješavanje tih predmeta nije povjereno drugom sudu. Trgovački sudovi su stvarno nadležni određivati ovrhu na temelju svojih odluka i nagodbi donesenih u postupcima u kojima su sudili u prvom stupnju, određivati ovrhu na temelju zadužnica i bjanko zadužnica, na temelju stranih i domaćih pravorijeka te za provedbu ovrhe određene javnobilježničkim rješenjem o ovrsi. Mjesna nadležnost suda za odlučivanje o ovršnom prijedlogu i za provedu ovrhe također je određena zakonom a ovisi o više elemenata kao što su npr. mjesto gdje je sjedište ovršenika, mjesto gdje se nalaze njegove nekretnine ili pokretnine i dr.

2.7.4 Naznaka stranaka u ovršnom postupku

Stranka u ovršnom i drugom postupku može biti svaka fizička i pravna osoba, a kao takva treba biti valjano naznačena u ovršnom prijedlogu. Ako je stranka fizička osoba treba biti naznačena točnim i punim imenom, prezimenom, zanimanjem te mjestom prebivališta ili boravišta. Ako je stranka obrtnik treba biti naznačen imenom, prezimenom, te treba biti naznačen kao vlasnik obrta kojem obrtu treba navesti puno ime i sjedište . U slučaju, da je stranka tvrtka, u ovršnom prijedlogu valja naznačiti puno ime tvrtke sa ustrojbenim oblikom (d.o.o., d.d. i dr.) te naznačiti adresu sjedišta.

2.7.5 Predmet ovrhe

To su ovršenikove stvari i prava na kojima se ovrha može provesti kao npr. plaća, novac na računima, nekretnine, pokretnine, dionice, udjeli u trgovačkim društvima i dr., no zakonom je određeno koji su predmeti izuzeti od ovrhe i ne mogu biti predmet ovrhe, te stvari na kojim je ovrha ograničena. Tako se ovrha npr. ne može provesti na odjeći, obući namještaju i dr. zakonom navedenim pokretninama ovršenika ako je fizička osoba, te npr. na alatima i strojevima koji su obrtniku nužni za obavljanje upisane djelatnosti.

Ovrhovoditelj može tijekom postupka , bez pristanka ovršenika, povući u cijelosti ili djelomično prijedlog za ovrhu i u tom će slučaju sud ovrhu obustaviti. Ovrhovoditelj može nakon povlačenja ovršnog prijedloga, podnijeti novi prijedlog za ovrhu.

U slučaju otvaranja stečajnog postupka nad strankom u postupku, postupak ovrhe će se prekinuti o čemu sud donosi posebno rješenje. Postupak će se nastaviti ako se za to ostvare posebni zakonski uvjeti, i u zavisnosti od toga da li je stečajni postupak otvoren nad ovrhovoditeljem ili ovršenikom. Ako se pravomoćno rješenje o ovrsi određenim sredstvom ili na određenom predmetu ne može provesti, ovrhovoditelj može radi namirenja iste tražbine predložiti novo sredstvo ili predmet ovrhe. U tom će slučaju sud donijeti novo rješenje o ovrsi i nastaviti ovrhu na temelju tog rješenja. Međutim ako ovrhovoditelj u roku od dva mjeseca od obavijesti suda o nemogućnosti provedbe ovrhe ne podnese prijedlog za njen nastavak sud će postupak obustaviti. Smatrati će se da je ovrhovoditelj podnio prijedlog za nastavak postupka ako je u danom roku zatražio davanje prokazne izjave ili prokaznog popisa.

Postupak ovrhe smatra se dovršenim pravomoćnošću odluke o odbacivanju ili odbijanju ovršnog prijedloga, provedbom ovršne radnje kojom se ovrha dovršava ili obustavom ovrhe. Dovođenje ovrhe provedbom posljednje ovršne radnje sud utvrđuje rješenjem. U slučaju da se ovrha provodi na novčanoj tražbini ovršenika (na računu kod banke) mogući sporovi između stranaka, odnosno stranaka i banke o tome je li banka u cijelosti postupila prema rješenju o ovrsi, a osobito o tome da li je ovrhovoditelj u cijelosti namiren, rješavati će se u parničnom postupku.³⁴

³⁴ <https://www.hgk.hr/documents/jk-vodic-kroz-ovrsni-postupak578f8562225cb.pdf>

3. UPRAVNI POSTUPAK

3.1 POKRETANJE POSTUPKA

Određivanje trenutka pokretanja upravnog odnosno poreznog postupka je bitno radi utvrđivanja trajanja postupka, odnosno roka u kojemu je upravno tijelo obvezno odlučiti o kakvom pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u postupku. Upravni postupak pokrenut je trenutkom predaje urednog zahtjeva stranke javnopravnom tijelu, kada se postupak pokreće po zahtjevu stranke, dok se u slučaju pokretanja postupka po službenoj dužnosti trenutkom pokretanja postupka smatra poduzimanje bilo koje radnje od strane službene osobe u javnopravnom tijelu sa svrhom vođenja postupka po službenoj dužnosti.

3.2 UTVRĐIVANJE ČINJENICA

Koje su činjenice značajne u određenoj poreznoj stvari ovisi od materijalnog propisa na temelju kojeg se rješava porezna stvar. To su one činjenice koje porezni propis predviđa kao uvjet da se poreznom obvezniku prizna određeno pravo ili odredi neka obveza. Kod utvrđivanja činjenica koje su relevantne u postupku službena osoba poreznog tijela mora znati kad od poreznog obveznika može tražiti određene dokaze, a kad je dužna sama po službenoj dužnosti pribaviti odgovarajuće dokaze o činjenicama koje mora utvrditi u poreznom postupku.

Porezni obveznik nije dužan u poreznom postupku podnositi dokaze niti se oni od njega smiju tražiti o činjenicama:

- o kojima službenu evidenciju vodi nadležno porezno tijelo (čl. 136. st. 3. OPZ),
- o kojima, porezno tijelo koje vodi postupak, po službenoj dužnosti, može brže i lakše pribaviti od drugih institucija koje o tim činjenicama vode evidenciju (čl. 137. st. 2.),
- o činjenicama koje su općepoznate (čl.137.st. 2. i 160. st. 2.),
- o kojima se ne vodi službena evidencija i drugo tijelo nije dužno o tim činjenicama izdavati uvjerenja (čl.137. st. 2.)
 - koje su već potvrđene ili posvjedočene u nekoj javnoj ispravi (npr. osobnoj iskaznici, putnoj ispravi i si.) ako nije drukčije propisano (čl. 164. st. 2.) i

-čije postojanje zakon pretpostavlja (čl.160. st. 3.).

Sva dokazna sredstva u načelu su iste snage pa je osoba koja je ovlaštena voditi postupak slobodna izvoditi i ocjenjivati dokaze i izabrati koji će od tih dokaza smatrati osnovanim i vjerodostojnim, s time da nije ovlaštena stupnjevati dokaze po snazi, već samo, u konkretnom slučaju, pridati veću ili manju važnost nekim dokazima, smatrati neke vjerodostojnim, a druge manje vjerodostojnim te je dužna obrazložiti razloge za takav izbor.

3.3. RAČUNANJE ROKOVA

Rokovi se računaju na dane, mjesece i godine.

(2) Kad je rok određen na dane, dan kad je dostavljeno pismo od kojeg počinje teći rok odnosno dan u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka ne uračunava se u rok, već se početak roka računa od prvoga sljedećeg dana.

(3) Rok određen na mjesece, odnosno na godine istječe onog dana, mjeseca ili godine koji po svom broju odgovara danu kad je pismo dostavljeno, odnosno danu u koji pada događaj od kojega se računa trajanje roka. Ako toga dana nema u mjesecu u kojem rok istječe, rok istječe posljednjeg dana toga mjeseca.

(4) Istjecanje roka može se označiti i određenim datumom.³⁵

U slučaju da zadnji dan roka pada u nedjelju, na blagdan ili neki drugi dan kada javnopravno tijelo ne radi, rok istječe prvoga sljedećeg radnog dana.

3.4. POVRAT U PRIJAŠNJE STANJE

Prema Zakonu o općem upravnom postupku, subjektivni rok za podnošenje zahtjeva, odnosno prijedloga za povrat u prijašnje stanje je osam dana dok je objektivni rok tri mjeseca, ali može biti i više ukoliko je stranka imala opravdan razlog za nepodnošenje zahtjeva u danom roku. Javnopravno tijelo o prijedlogu odlučuje rješenjem. Ako se rješenjem dopušta povrat u prijašnje stanje, to poništava sve pravne posljedice koje su nastale zbog propuštanja roka. Podnošenje ovog prijedloga kao ni žalba ne utječu na tijek postupka.

³⁵ Zakon o općem upravnom postupku, NN br. 47/09, čl.80.

3.5. OBAVJEŠĆIVANJE

Stranka i svi ostali sudionici u upravnom postupku obavješćuju se o tijeku postupka kao i o radnjama koje se u postupku poduzimaju. Načini obavješćivanja su: usmeno, elektroničkim putem, uručivanjem pismena stranci ili slanjem poštom (posredna dostava).

Posredna dostava podrazumijeva:

(1) Kad osobna dostava nije obvezna, a dostavljač ne zatekne naslovljenu osobu na mjestu dostave, pismeno se može uručiti odraslom članu kućanstva, a ako ta osoba ne želi preuzeti pismeno ili nije u mogućnosti predati pismeno, pismeno se ostavlja u poštanskom sandučiću ili pretincu naslovljene osobe. U tom slučaju na dostavnici pismena naznačuje se dan i način dostave.

(2) Pismeno se ne može uručiti osobi koja u istom postupku sudjeluje s protivnim interesom.

(3) Dostava se smatra obavljenom danom uručenja naslovljenoj osobi, ostavljanjem pismena odraslom članu kućanstva, odnosno danom ostavljanja pismena u poštanskom sandučiću ili pretincu.³⁶

Osobna dostava se smatra izvršenom neposrednim uručenjem poreznog akta osobi kojoj je akt namijenjen, odnosno njezinom punomoćniku.

3.6. RJEŠAVANJE UPRAVNE STVARI

O upravnoj stvari odlučuje se rješenjem koje se donosi u pisanom obliku a iznimno i u usmenom obliku. Ako se rješenje donosi u usmenom obliku, najkasnije osam dana nakon njegova donošenja, mora se dostaviti stranci i u pisanom obliku.

Rješenje sadrži:

-Zaglavlje

-Uvod

-Izreku

-Obrazloženje

-Upute o pravnom lijeku

³⁶ Zakon o općem upravnom postupku, NN br. 47/09, čl. 86.

-Potpis službene osobe

-Otisak službenog pečata javnopravnog tijela³⁷

Rješenje može biti djelomično, dopunsko i privremeno.

Djelomično rješenje donosi se u slučaju da se u upravnoj stvari rješava o većem broju pitanja, a samo za neka od njih se može donijeti rješenje na temelju utvrđenih činjenica.

Dopunskim rješenjem odlučuje se o pitanjima koja nisu riješena u postupku, i to na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti.

Privremeno rješenje je ono koje se donosi prije okončanja samog postupka, a njime se uređuju sporna pitanja i odnosi na temelju tada poznatih činjenica. Ono se ukida konačnim rješenjem o upravnoj stvari.

U slučajevima neposrednog rješavanja na zahtjev stranke rok za donošenje rješenja je 30 dana a u slučajevima vođenja ispitnog postupka na zahtjev stranke rok je 60 dana.

3.7 PRAVNI LIJEKOVI

3.7.1 Žalba

Žalba je redovni pravni lijek koji se može izjaviti protiv rješenja donesenog u upravnom postupku. Može se izjaviti u roku od 15 dana od dana dostave rješenja ako za to nije propisan duži rok.

Žalba se izjavljuje protiv prvostupanjskih rješenja, osim ako je zakonom propisano da žalba nije dopuštena. Može se podnijeti i zbog tzv. šutnje uprave, ako rješenje nije doneseno u roku u kojem je trebalo biti doneseno.

O žalbi rješava drugostupanjsko tijelo koje ispituje zakonitost rješenja koje se pobija i svrhovitost rješenja.³⁸

³⁷ Zakon o općem upravnom postupku NN br. 47/09, čl.98.

³⁸ <https://mpu.gov.hr/>

Postupanje prvostupanjskog tijela u povodu žalbe:

- (2) Kad prvostupanjsko tijelo utvrdi da je žalba dopuštena, pravodobna i izjavljena od ovlaštene osobe, navodi žalbe razmotrit će se te ispitati zakonitost, odnosno ocijeniti svrhovitost rješenja koje se žalbom osporava.
- (3) Kad je rješenje doneseno u postupku neposrednog rješavanja, a stranka u žalbi zahtijeva da joj se omogući izjašnjavanje o činjenicama i okolnostima koje su važne za rješavanje stvari ili da se provede ispitni postupak, prvostupanjsko tijelo dužno je postupiti po zahtjevu stranke.
- (4) Kad u postupku sudjeluju dvije stranke ili više njih s protivnim interesima, žalba se dostavlja na odgovor svim strankama te im se određuje primjeren rok za odgovor na žalbu.
- 5) Kad prvostupanjsko tijelo ocijeni da je žalba osnovana u cijelosti ili djelomično, zamijenit će pobijano rješenje novim ako se ne dira u prava trećih osoba.
- (6) Ako prvostupanjsko tijelo ne odbaci žalbu ili ne zamijeni pobijano rješenje novim, bez odgode će dostaviti žalbu sa spisom predmeta drugostupanjskom tijelu.³⁹

Postupanje drugostupanjskog tijela u povodu žalbe:

- (1) Drugostupanjsko tijelo ispituje zakonitost i ocjenjuje svrhovitost pobijenog rješenja u stranicama zahtjeva iz žalbe, ali pri tome nije vezano žalbenim razlozima.
- (2) Drugostupanjsko tijelo u postupanju po žalbi pazi po službenoj dužnosti na nadležnost i postojanje razloga za oglašivanje rješenje ništavim.
- (3) Drugostupanjsko tijelo riješit će stvar na temelju činjenica utvrđenih u prvostupanjskom postupku. Kad činjenice nisu u potpunosti utvrđene ili su pogrešno utvrđene u prvostupanjskom postupku, drugostupanjsko će tijelo upotpuniti postupak samo ili putem prvostupanjskog tijela.
- (4) Drugostupanjsko tijelo može žalbu odbiti, rješenje poništiti u cijelosti ili djelomično ili ga zamijeniti.
- (5) Poništavanjem se poništavaju sve pravne posljedice koje je rješenje proizvelo.⁴⁰

³⁹ Zakon o općem upravnom postupku NN br.47/09, čl.113.

⁴⁰ Isto, čl. 115.

3.7.2 Prigovor

Prigovor je institut pravne zaštite, odnosno pravno sredstvo kojim se pokreće ispitivanje i čiji rezultat je utvrđivanje zakonitosti nekog pravnog akta. Danas je redovita praksa da akti koje izdaju državni i drugi organi sadrže uputu o pravnom lijeku, odnosno poruku adresatima kojem organu, putem kojeg organa i u kojem vremenskom roku mogu uložiti prigovor i pritom zahtijevati ispitivanje i utvrđivanje zakonitosti.⁴¹

Prigovor se izjavljuje čelniku tijela te on o njemu odlučuje osam dana od podnošenja.

Protiv rješenja prvostupanjskog tijela o prigovoru može se izjaviti žalba, a protiv rješenja drugostupanjskog tijela o prigovoru može se pokrenuti upravni spor. Ako nema drugostupanjskog tijela, protiv rješenja tijela o prigovoru može se pokrenuti upravni spor.⁴²

3.8 IZVANREDNI PRAVNI LIJEKOVI

3.8.1 Obnova postupka

Ovim pravnim lijekom omogućuje se stranci u postupku da se postupak obnovi ukoliko je doneseno rješenje odnosno zaključak u toj upravnoj stvari, protiv kojega više nije moguće uložiti žalbu.

Postupak može pokrenuti sama stranka, porezno tijelo po službenoj dužnosti ili državni odvjetnik a rok za pokretanje je tri godine od dana dostave rješenja stranci.

Razlozi za obnovu postupka:⁴³

- (1) ako se sazna za nove činjenice ili stekne mogućnost da se upotrijebe novi dokazi koji bi, sami ili u vezi s već izvedenim i upotrijebljenim dokazima, mogli dovesti do drukčijeg rješenja da su te činjenice, odnosno dokazi bili izneseni, odnosno upotrijebljeni u prijašnjem postupku,
- (2) ako je rješenje povoljno za stranku doneseno na temelju neistinitih navoda stranke kojima je službena osoba dovedena u zabludu,
- (3) ako je rješenje donijela osoba koja nije bila ovlaštena za njegovo donošenje ili osoba koja je morala biti izuzeta,

⁴¹ <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/strucni-clanci/pisani-prigovor/>

⁴² Zakon o općem upravnom postupku NN br. 47/09, čl. 122., st.4.

⁴³ Isto, čl. 123.

- (4) ako kolegijalno tijelo koje je donijelo rješenje nije rješavalo u propisanom sastavu ili ako za rješenje nije glasovala propisana većina,
- (5) ako osobi koja je trebala sudjelovati u svojstvu stranke nije bila dana mogućnost sudjelovanja u postupku,
- (6) ako stranku nije zastupao zakonski zastupnik,
- (7) ako osobi koja je sudjelovala u postupku nije bila dana mogućnost da se služi svojim jezikom ili pismom.

(2) Obnova postupka u kojem je doneseno rješenje protiv kojeg se ne može izjaviti žalba može se pokrenuti na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti bez vremenskog ograničenja:

1. ako je rješenje doneseno na temelju lažne isprave ili lažnog iskaza svjedoka ili vještaka ili je posljedica kakvog kaznenog djela,
2. ako se rješenje temelji na presudi donesenoj u sudskom postupku, a ta je presuda pravomoćno ukinuta,
3. ako se rješenje temelji na prethodnom pitanju, a nadležni sud ili javnopravno tijelo o tom je pitanju kasnije odlučilo u bitnim točkama drukčije.

Stranka svoj prijedlog za obnovu postupka predaju tijelu koje je i donijelo rješenje na koje se stranka ne može žaliti. Nakon zaprimanja prijedloga nadležno tijelo ispituje pravodobnost podnošenja prijedloga kao i to je li ga donijela ovlaštena osoba. Ako to nije slučaj, prijedlog se odbacuje. Ako su navedeni uvjeti ispunjeni, tada nadležno tijelo ispituje da li su razlozi mogli dovesti do drugačijeg rješenja a ako nisu, tijelo ga rješenjem odbija. Ako su razlozi dostatni tada nadležno tijelo donosi rješenje za obnovu postupka. Ako je rješenje donijelo prvostupanjsko tijelo, moguće je uložiti žalbu a ako je donositelj drugostupanjsko tijelo tada se može pokrenuti upravni spor protiv takvog rješenja. Rješenje će biti ništavo.⁴⁴

1. ako je doneseno u stvari iz sudske nadležnosti,
2. ako je doneseno u stvari o kojoj se ne može rješavati u upravnom postupku,
3. ako njegovo izvršenje nije pravno ili stvarno moguće,
4. ako se njegovim izvršenjem čini kazneno djelo,
5. ako je doneseno bez prethodnog zahtjeva stranke, a koje stranka naknadno izričito ili prešutno nije pristala,
6. ako sadržava nepravilnost koja je po izričitoj zakonskoj odredbi razlog za ništavost rješenja

⁴⁴ Isto, čl.128.

(2) Rješenje će oglasiti ništavim javnopravno tijelo koje ga je donijelo ili koje obavlja nadzor nad tijelom koje ga je donijelo, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke u svako doba.

(3) Kad je rješenje o oglašivanju rješenja ništavim donijelo prvostupanjsko tijelo, protiv toga rješenja može se izjaviti žalba. Kad je drugostupanjsko javnopravno tijelo ili tijelo koje obavlja nadzor nad tijelom koje ga je donijelo rješenje oglasilo ništavim, protiv toga rješenja može se pokrenuti upravni spor.

(4) Ništavo rješenje nema pravni učinak. U slučaju oglašivanja rješenja ništavim, smatraju se ništavim i pravni učinci tog rješenja.

3.9 IZVRŠENJE

Upravni postupak se smatra uspješno završenim tek provedbom rješenja. Rješenje je akt kojim se rješava upravna stvar koja je predmet postupka. Izvršenje možemo definirati kao postupak kojim se u stvarnosti uspostavlja stanje određeno izrekom rješenja koje se izvršava. U praksi ima i slučajeva kada stranka ne želi izvršiti obvezu iz rješenja, a rješenje je u javnom interesu, pa je na to treba prisiliti. Takvo prisilno ostvarenje obveza stranke, u duhu odredaba Zakona o općem upravnom postupku, naziva se izvršenjem rješenja. Dakle, izvršenje razmatramo samo u situacijama kada je stranci nametnuta neka obveza, a stranka navedenu obvezu ne želi dobrovoljno izvršiti. U tom smislu ne razmatramo slučajeve kada stranka dobrovoljno izvršava svoju obvezu. I kod prisilnog izvršenja stranka ima mogućnost sama izvršiti obvezu. Ako to učini, do prisilnog izvršenja neće ni doći. Međutim ako stranka ne izvrši obvezu, izvršenju pristupa javnopravno tijelo prisilnim sredstvima. Sredstva prinude koja se primjenjuju u postupku izvršenja uvijek predstavljaju zadiranje u pravno područje izvršenika i zbog toga je u Zakonu o općem upravnom postupku precizno definirano izvršenje upravnog rješenja. Razlikujemo dvije vrste izvršenja, upravno (administrativno) i sudsko, ovisno o pravnoj prirodi postupka u kojem se provodi izvršenje. Sudskom rješenju se pristupa radi ostvarenja novčanih obveza, a administrativnom radi ispunjenja nenovčanih obveza, na primjer kada se radi o izvršenju predajom kakve stvari, suzdržavanjem od poduzimanja radnje ili trpljenjem.⁴⁵ Rješenje doneseno u upravnom postupku izvršava se nakon što postane izvršno.

⁴⁵ M. Stipičić, A. Lulić: Izvršenje u upravnom postupku kao zadnji stadij upravnog djelovanja, Volume 5 / Number 1 / 2017., str. 9.

Prvostupanjsko rješenje postaje izvršno:

1. istekom roka za žalbu ako žalba nije izjavljena,
2. dostavom rješenja stranci ako žalba nije dopuštena,
3. dostavom rješenja stranci ako žalba nema odgodni učinak,
4. dostavom stranci rješenja kojim se žalba odbacuje ili odbija,
5. danom odricanja stranke od prava na žalbu i
6. dostavom stranci rješenja o obustavi postupka u povodu žalbe.

Drugostupanjsko rješenje kojim se rješava upravna stvar postaje izvršno dostavom stranci. Kad je u rješenju određeno da se radnja koja je predmet izvršenja može izvršiti u ostavljenom roku, rješenje postaje izvršno istekom tog roka. Međutim, za izvršenje postoji vremensko ograničenje od pet godina od dana kad je rješenje postalo izvršno tako da se istekom tog roka rješenje više ne može izvršiti, osim ako je zakonom drugačije propisano. Radnja koja je predmet izvršenja ne smije se prisilno izvršiti niti se smije započeti s prisilnim izvršenjem te radnje prije nego što samo rješenje koje određuje tu radnju postane izvršno. Rješenje može postati izvršno čak i prije nego je postalo pravomoćno, a može i istovremeno s pravomoćnošću, tako da je potrebno obratiti pažnju na razliku između pravomoćnosti i izvršnosti. Izvršnost rješenja utvrđuje javnopravno tijelo koje ga je donijelo. U tu svrhu na izvršno rješenje u pravilu stavlja potvrdu izvršnosti. Ova potvrda stavlja se na prvu stranicu rješenja u gornjem desnom uglu te sadrži naznaku da je rješenje postalo izvršno određenog dana. Potvrdu izvršnosti potpisuje službena osoba te je ovjerava pečatom tijela.⁴⁶

Provodi se po službenoj dužnosti kad to nalaže javni interes, a radi ostvarivanja novčanih ili nenovčanih obveza.

⁴⁶ Isto, str. 11.

4. UPRAVNI SPOR

Protiv drugostupanjske odluke javnopravnog tijela u upravnoj stvari te prvostupanjske odluke protiv koje žalba nije dopuštena, moguće je pokrenuti upravni spor. Upravni spor je normiran Zakonom o upravnim sporovima.

Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dostave osporene pojedinačne odluke ili odluke o prigovoru na osporeno postupanje. Upravne sporove rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud Republike Hrvatske.⁴⁷

Predmet upravnog spora jesu:⁴⁸

1. ocjena zakonitosti pojedinačne odluke kojom je javnopravno tijelo odlučilo o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke u upravnoj stvari (upravni akt) protiv koje nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek,
2. ocjena zakonitosti postupanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava kojim je povrijeđeno pravo, obveza ili pravni interes stranke protiv kojeg nije dopušteno izjaviti redoviti pravni lijek,
3. ocjena zakonitosti propuštanja javnopravnog tijela iz područja upravnog prava da u zakonom propisanom roku odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu ili redovitom pravnom lijeku stranke odnosno da postupi prema propisu,
4. ocjena zakonitosti sklapanja, raskidanja i izvršavanja upravnog ugovora.

(2) Predmet upravnog spora je i ocjena zakonitosti općeg akta jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne osobe koja ima javnu ovlast i pravne osobe koja obavlja javnu službu.

⁴⁷ <https://www.odvjetnik-strniscak.hr/strucni-clanci/kako-pokrenuti-upravni-spor/>

⁴⁸ Zakon o upravnim sporovima NN 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, čl. 3.

4.1 NADLEŽNOST I SASTAV SUDA

Upravne sporove u Republici Hrvatskoj rješavaju upravni sudovi i Visoki upravni sud.

Upravni sudovi odlučuju:

1. o tužbama protiv pojedinačnih odluka javnopravnih tijela,
2. o tužbama protiv postupanja javnopravnih tijela,
3. o tužbama zbog propuštanja donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku,
4. o tužbama protiv upravnih ugovora i izvršavanja upravnih ugovora,
5. u drugim zakonom propisanim slučajevima.

Visoki upravni sud odlučuje:

1. o žalbama protiv presuda upravnih sudova i rješenja upravnih sudova protiv kojih je dopuštena žalba,
2. o zakonitosti općih akata,
3. o sukobu nadležnosti između upravnih sudova,
4. u drugim zakonom propisanim slučajevima.⁴⁹

4.2 STRANKE U UPRAVNOM SPORU

Tužitelj je fizička ili pravna osoba koja smatra da su joj prava i pravni interesi povrijeđeni pojedinačnom odlukom, postupanjem javnopravnog tijela, odnosno propuštanjem donošenja pojedinačne odluke ili postupanja javnopravnog tijela u zakonom propisanom roku ili sklapanjem, raskidom ili izvršavanjem upravnog ugovora. Tužitelj može biti i osoba bez pravne osobnosti ili skupina osoba ako su pojedinačnom odlukom ili postupanjem javnopravnog tijela povrijeđena njihova prava i pravni interesi. Tužitelj može biti javnopravno tijelo koje je sudjelovalo ili je trebalo sudjelovati u donošenju odluke, postupanju ili sklapanju upravnog ugovora te državno tijelo ovlašteno zakonom⁵⁰

⁴⁹ Isto, čl. 12.

⁵⁰ Isto, čl. 17.

Tuženik je javnopravno tijelo koje je donijelo ili propustilo donijeti pojedinačnu odluku, postupilo ili propustilo postupiti, odnosno koje je stranka upravnog ugovora.⁵¹

Zainteresirana osoba je svaka osoba kojoj bi poništavanje, izmjena ili donošenje pojedinačne odluke, postupanje ili propuštanje postupanja javnopravnog tijela, odnosno sklapanje, raskid ili izvršavanje upravnog ugovora povrijedilo njezino pravo ili pravni interes.

Zainteresirana osoba je i javnopravno tijelo koje smatra da sudska odluka može imati učinak na prava i pravne interese koje to javnopravno tijelo štiti na temelju zakona.⁵²

4.3 PRVOSTUPANJSKI UPRAVNI SPOR

Spor se pokreće tužbom.

(2) Tužbom se može zahtijevati:

1. poništavanje ili oglašavanje ništavom pojedinačne odluke,
2. donošenje pojedinačne odluke koja nije donesena u propisanom roku,
3. postupanje koje je tuženik sukladno propisima ili pojedinačnoj odluci obvezan izvršiti,
4. oglašavanje ništavnim upravnog ugovora ili izvršavanje obveze iz upravnog ugovora.

(3) U slučaju propisanom stavkom 2. točkom 1. i 2. ovoga članka, tužbom se može zahtijevati da sud odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.⁵³

(4) Uz glavni zahtjev tužbom se može zahtijevati povrat stvari i naknada štete koju je počinio tuženik.

(5) Spor se može pokrenuti nakon što je iscrpljena svaka druga zakonom propisana pravna zaštita.

(6) Spor se smatra pokrenutim danom predaje tužbe sudu.

4.3.1 Postupanje suda po tužbi

Po zaprimanju tužbe, sud najprije treba utvrditi je li nadležan za rješavanje spora. Pritom treba voditi računa o stvarnoj i o mjesnoj nadležnosti. Da bi sud bio stvarno nadležan za rješavanje, tužbeni zahtjev mora biti usmjeren na osporavanje predmeta upravnog spora kako je on određen

⁵¹ Isto, čl. 18.

⁵² Isto, čl. 19.

⁵³ Isto, čl.22.

Zakonom u upravnim sporovima.⁵⁴ Prema tome, tužitelj tužbom traži ocjenu zakonitosti odluke javnopravnog tijela ili ocjenu zakonitosti propuštanja neke radnje od javnopravnog tijela.

Ukoliko sud utvrdi da nije nadležan za rješavanje upravne stvari, odnosno da je nadležan neki drugi sud, tada će se oglasiti nenadležnim te će prepustiti rješavanje stvari nadležnom sudu, bilo da se radi o sudu opće nadležnosti ili specijaliziranom sudu. Tu se radi o mjesnoj nadležnosti.

Jedna od stavki koju sud također utvrđuje jest urednost tužbe koja podrazumijeva da je njen sadržaj potpun i razumljiv i da se iz nje vidi što tužitelj zahtjeva.

Sud će rješenjem odbaciti tužbu, jer ne postoje pretpostavke za vođenje spora, ako utvrdi:⁵⁵

1. da je tužba podnesena nepravodobno ili prijevremeno,
2. da se pojedinačnom odlukom, postupanjem ili upravnim ugovorom ne dira u pravo ili pravni interes tužitelja,
3. da protiv pojedinačne odluke, postupanja ili upravnog ugovora nije iskorišten redovit pravni lijek,
4. da je sudska zaštita osigurana izvan upravnog spora,
5. da već postoji pravomoćna odluka donesena u upravnom sporu u istoj stvari,
6. da je tužba podnesena protiv postupovne odluke, osim ako zakonom nije drukčije propisano.

4.4 USMENA RASPRAVA

Provodi se s ciljem da se strankama da mogućnost izjašnjavanja o svim činjenicama i dokazima u sporu. Isto tako, ona omogućava što brže okončanje spora jer tijekom rasprave stranke mogu jedna drugoj postavljati pitanja o svim činjenicama i pravnim pitanjima.

Sud može presudom riješiti spor bez rasprave:⁵⁶

1. ako je tuženik priznao tužbeni zahtjev u cijelosti,
2. u predmetu u kojem se rješava na temelju pravomoćne presude donesene u oglednom sporu,

⁵⁴ Đerđa D.: Upravni spor, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2017.,str.90.

⁵⁵ Zakon o upravnim sporovima NN 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17, čl.30.

⁵⁶ Isto, čl. 35.

3. ako utvrdi da pojedinačna odluka, postupanje ili upravni ugovor sadržava nedostatke koji sprječavaju ocjenu njihove zakonitosti,
4. ako tužitelj osporava samo primjenu materijalnog prava, činjenice su nesporne, a stranke u tužbi ili u odgovoru na tužbu izričito ne zahtijevaju održavanje rasprave.

Tuženik u upravnom sporu ima pravo proširiti svoj tužbeni zahtjev, povući tužbu te priznati tužbeni zahtjev.

1) Sud će rješenjem prekinuti spor:⁵⁷

1. do pravomoćnosti presude donesene u oglednom sporu,
2. kad je to propisano zakonom.

(2) Sud rješenjem može prekinuti spor:

1. dok se ne odluči o prethodnom pitanju ako je postupak o prethodnom pitanju pokrenut pred sudom ili nadležnim javnopravnim tijelom,
2. dok Visoki upravni sud ne odluči o zakonitosti općeg akta koji se u konkretnom slučaju primjenjuje,
3. kad je to propisano zakonom.

(3) Protiv rješenja o prekidu spora može se podnijeti žalba.

(4) Za trajanja prekida spora prestaju teći svi rokovi određeni za obavljanje radnji u sporu te sud ne može poduzimati nikakve radnje.

(5) Čim prestanu razlozi prekida, sud će donijeti rješenje o nastavku spora na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti. Rokovi koji su zbog prekida spora prestali teći počinju iznova teći od dostave rješenja o nastavku spora.

4.5. OBUSTAVA UPRAVNOG SPORA

(1) Sud će rješenjem obustaviti spor i odlučiti o troškovima spora:⁵⁸

1. kad tužitelj umre ili prestane postojati u sporu o pravima koja ne prelaze na njegove nasljednike, odnosno pravne sljednike,
2. kad nastupe razlozi propisani člankom 41. stavkom 1. i 2., člankom 43. stavkom 1., člankom 68. stavkom 2. ili člankom 88. ovoga Zakona.

⁵⁷ Isto, čl. 45.

⁵⁸ Isto, čl. 46.

(2) Rješenje o obustavi spora sud će dostaviti svim strankama u sporu te nasljednicima odnosno pravnim sljednicima tužitelja koji je umro ili prestao postojati, nakon što oni budu utvrđeni.

(3) Sud će nasljednicima umrlog tužitelja, na prijedlog stranke ili po službenoj dužnosti, postaviti privremenog zastupnika kojemu će dostaviti rješenje o obustavi spora, ako ocijeni da bi ostavinski postupak mogao dulje trajati.

(4) Kad je pravna osoba prestala postojati, sud će rješenje o obustavi spora dostaviti drugim strankama i pravnom sljedniku tužitelja nakon što on bude utvrđen.

(5) Protiv rješenja o obustavi spora stranka može podnijeti žalbu. Dok se postupak po žalbi o obustavi spora ne završi, na rokove za poduzimanje radnji te na prava stranaka na odgovarajući način primijenit će se pravila o prekidu spora.

4.6 SUDSKE ODLUKE

Sud može usvojiti ili odbiti tužbeni zahtjev a odluku o tužbenom zahtjevu sud priopćava i dostavlja strankama u sporu te time završava prvostupanjski upravni spor. O postupovnim pitanjima donosi se rješenje. Presuda mora sadržavati uvod, izreku, obrazloženje i uputu o pravnom lijeku.⁵⁹ Ako je rok za žalbu u prvostupanjskom sporu istekao i ona nije podnesena, presuda postaje pravomoćna. U drugostupanjskom sporu postaje pravomoćna danom donošenja.

4.7 PRAVNI LIJEKOVI

4.7.1 Žalba protiv presude

Protiv presude upravnog suda stranke mogu podnijeti žalbu zbog:⁶⁰

1. bitne povrede pravila sudskog postupka,
2. pogrešno ili nepotpuno utvrđenoga činjeničnog stanja u sporu,
3. pogrešne primjene materijalnog prava.

⁵⁹ Isto, čl. 60, st.1

⁶⁰ Isto, čl. 66

(2) Žalba se može podnijeti kada je upravni sud presudom sam odlučio o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.

(3) Bitna povreda pravila sudskog postupka postoji kad upravni sud u tijeku spora nije primijenio ili je nepravilno primijenio odredbe ovoga Zakona, a to je utjecalo na donošenje zakonite i pravilne presude.

(4) Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u sporu postoji kad je upravni sud kakvu odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili je nije utvrdio ili je o činjeničnom stanju izveo pogrešan zaključak.

(5) Pogrešna primjena materijalnog prava postoji kad upravni sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.

(6) Žalba ne odgađa izvršenje pobijane presude. Na prijedlog žalitelja Visoki upravni sud može odgoditi izvršenje pobijane presude.

Stranka može izjaviti žalbu protiv rješenja prvostupanjskog suda onda kada je to propisano Zakonom o upravnim sporovima dok protiv rješenja Visokog upravnog suda žalba nije moguća. Žalba se podnosi u roku 15 dana od dana donošenja iste. Stranka se također može odreći žalbe ili je povući.

4.8 POSTUPANJE VISOKOG UPRAVNOG SUDA PO ŽALBI

Visoki upravni sud odlučuje o osnovanosti žalbe na presudu, te je odbija ako je neosnovana ili poništava presudu prvostupanjskog suda i sam rješava stvar ako utvrdi da je bilo propusta prvostupanjskog suda u smislu nepotpunog ili pogrešnog utvrđivanja činjenica, povrede pravila sudskog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava.

Nakon što se dostavi stranci, presuda postaje izvršna, osim ako za to nije određen neki drugi rok. S druge strane, rješenje postaje izvršno kad se dostavi stranci odnosno njegovom objavom. sudska nagodba

Sudska nagodba spada u poseban način rješavanja upravnih sporova. Stranke se mogu nagoditi oko cijelog predmeta spora i u tom slučaju će sud obustaviti spor a ako se dogovore oko dijela tužbenog zahtjeva, taj dio se uključuje u izreku presude.

5. POREZNO SAVJETNIŠTVO

Djelatnost poreznog savjetništva regulirana je Zakonom o poreznom savjetništvu (NN br. 127/00, 76/13). To je samostalna djelatnost poreznih savjetnika čiji je cilj pomaganje poreznim obveznicima da na pravilan način primjenjuju propise.

Porezno savjetništvo je djelatnost:⁶¹

- davanja savjeta o poreznim pitanjima
- zastupanja u poreznim postupcima pred poreznim tijelima
- izrade poreznih prijava te
- vještačenja.

Ovu djelatnost mogu obavljati porezni savjetnici kao samostalnu djelatnost i javna trgovačka društva za porezno savjetništvo.

Iznimno ograničeno porezno savjetovanje bez prava na zastupanje stranke, mogu obavljati:⁶²

- ovlaštene revizori i revizorske tvrtke u okviru ovlasti iz Zakona o reviziji
- trgovačka društva i obrti za računovodstvene usluge u okviru svoje djelatnosti
- poslodavatelji u predmetima vezanim uz poreze na plaće za svoje zaposlenike.

Prema Zakonu o poreznom savjetništvu:⁶³

(1) Porezni savjetnici obvezno se udružuju u Komoru, kao samostalnu i neovisnu organizaciju sa svojstvom pravne osobe.

(2) Komora predstavlja porezne savjetnike Republike Hrvatske kao cjelinu, te promiče, usklađuje i zastupa zajedničke interese poreznih savjetnika.

(3) Komora vodi imenik osoba koje su položile ispit za poreznog savjetnika i imenik javnih trgovačkih društava za porezno savjetništvo, s posebnom naznakom onih koji obavljaju djelatnost. U imenik se upisuju sve promjene. Podaci iz imenika su javni.

⁶¹ <https://www.poreznisavjetnik.hr/usluge-savjetovanja/porezno-savjetnistvo>

⁶² <https://www.poreznisavjetnik.hr/usluge-savjetovanja/porezno-savjetnistvo>

⁶³ Zakon o poreznom savjetništvu NN 127/00, 76/13, 115/16, čl.25.

Hrvatska komora poreznih savjetnika osnovana je u Zagrebu 23.studenoga 2011., na osnivačkoj skupštini održanoj u Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Osnivačka skupština sazvana je temeljem Odluke ministrice financija, mr.sc. Martine Dalić, sukladno članku 31. stavku 2. Zakona o poreznom savjetništvu. Prema tom Zakonu porezni savjetnici obvezni su udružiti se u Komoru kao samostalnu i neovisnu organizaciju sa statusom pravne osobe.⁶⁴

⁶⁴ <https://hkps.hr/>

6. POVELJA O SURADNJI POREZNE UPRAVE I POREZNIH OBVEZNIKA-KODEKS

U lipnju 2014. hrvatska Porezna uprava je donijela dokument pod nazivom: „*Povelja o suradnji Porezne uprave i poreznih obveznika- Kodeks*“. Ovime se nastojalo porezne obveznike uputiti u njihova prava i obveza na jednostavan i razumljiv način. Povelja promiče partnerski pristup između Porezne uprave i poreznih obveznika a kao temeljene vrijednosti izdvaja njihovo međusobno povjerenje, suradnju, dobru komunikaciju, uvažavanje i poštenje.

Francuska, Australija, Ujedinjeno Kraljevstvo i Italija također su donijele ovakav dokument. Francuska Povelja prvi put je uvedena 1975. te se njome jamče postupovna prava poreznim obveznicima u poreznom nadzoru. Nova Povelja iz 2005. dopunjava staru , podijeljena je na tri dijela i obraća se svim obveznicima, ne samo u postupku poreznog nadzora. U prvom dijelu govori se o nastojanju poreznih tijela da građanima olakšaju kontakt s poreznim tijelima, o tiskanju vodiča za građane i dr. Od poreznog obveznika se očekuje da sudjeluje u općem interesu te da svoje porezne obveze izvršava dobrovoljno i na vrijeme te da prihvati porezni nadzor.

Donošenjem Povelje u Australiji željelo se stvoriti miroljubiv odnos između poreznih obveznika i poreznih tijela. Nastojalo se podići svijest obveznika o ispunjavanju njihovih obveza te im objasniti što mogu očekivati od poreznih tijela. Dokument je podijeljen u dva dijela. U prvom se naglasak stavlja na prava poreznih obveznika a u drugom na njihove obveze.

Povelja Ujedinjenog Kraljevstva⁶⁵ uvedena je 1986. U njoj se određuje načela što ih porezna tijela moraju provoditi u odnosima s obveznicima. Uskoro je zamijenjena posebnom „izjavom o ciljevima“ kakva obveznicima objašnjava što mogu očekivati od poreznih tijela, a taj dokument dodatno podupiru dvije povelje. Današnja Povelja ima svojevrsna tri dijela; *Naša uloga; Vaša prava i Vaše obveze*. Dodatno se objašnjava svako pravo ili obvezu. Zakonska je obveza poreznog tijela jednom godišnje izdati izvješće o iskorištenju prava i ispunjavanju obveza zajamčenih Poveljom.

⁶⁵ T. Rogić Lugarić, A. Sejdinović: Povelja o suradnji Porezne uprave i poreznih obveznika, POREZNI VJESNIK 10/2015., dostupno na: <https://www.ijf.hr/upload/files/file/PV/2015/10/rogic.pdf>

U Italiji je Statut (Povelja poreznih obveznika) uveden 2000. U njemu su navedena prava poreznih obveznika kao što su: pravo na informiranje, dobru vjeru i obvezujući odgovor, te su postavljena temeljna načela kod donošenja zakona u području oporezivanja: načelo zabrane retroaktivnosti, načelo zakonitosti, načelo prema kojemu svi zakoni u vezi s oporezivanjem to moraju jasno istaknuti već u naslovu.

U Predgovoru hrvatske povelje ističe se da je Porezna uprava zadužena za naplatu poreza, doprinosa i svih drugih davanja kako bi se financijski zadovoljile potrebe svih građana. Njena je zadaća da stekne povjerenje građana kako bi oni ispunjavali svoje zakonom propisane obveze podmirjenja javnih troškova.

Sve vrste odnosa između poreznih obveznika i Porezne uprave uređuju se sljedećim općim načelima koji su temeljni za učinkovito oporezivanje:⁶⁶

- Zakonitost i pravna sigurnost
- Nediskriminacija i jednakost poreznih obveznika
- Postupanje u dobroj vjeri
- Poštivanje zakona
- Nepristranost i neovisnost
- Tajnost i zaštita podataka
- Zastupanje

Ističe se da ponašanje Porezne uprave i poreznih obveznika utječe na učinkovitost i djelotvornost poreznog sustava. Oni se trebaju uzajamno poštivati i biti ljubazni jedni prema drugima u svim okolnostima. Da bi porezni obveznici dobrovoljno sudjelovali u podmiranju svojih poreznih obveza, Porezna uprava mora prepoznati probleme s kojima se oni susreću u poreznom sustavu i potencijalno ih otkloniti. Ističe se spremnost Porezne uprave da uvijek daje točne i pravovremene informacije i upute kako bi obveznici na vrijeme ispunjavali svoje obveze. Naglasak je na poboljšanju komunikacije u svakom smislu, a što Porezna uprava i analizira da bi se pronašli najprihvatljiviji komunikacijski kanali za porezne obveznike.

⁶⁶<https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/POVELJA%20O%20SURADNJI%20PU%20I%20POREZNIH%20OBVEZNIKA-izmjene%20Nadzor-Strategija0707.pdf>, str. 4.-6.

U slučaju kada porezni obveznik nije zadovoljan rješenjem Porezne uprave, može podnijeti žalbu drugostupanjskom tijelu ali se od njega očekuje da to ne bude samo s ciljem da odgodi učinke odluke ili da ometa porezno tijelo u obavljanju posla.

Porezni obveznici mogu očekivati da:⁶⁷

- će Porezna uprava poštivati pravo poreznih obveznika na podnošenje žalbe na porezno rješenje,
- će Porezna uprava omogućiti da dodatno obrazlože svoju žalbu ukoliko to smatraju potrebnim,
- će njihovo obrazloženje i dokazi biti pažljivo razmotreni i uzeti u obzir,
- se prema njima neće postupati drugačije zbog toga što su se žalili,
- će Porezna uprava ispraviti eventualne pogreške u donošenju rješenja u zakonom određenom roku,
- će moći iskoristiti svoje pravo na podnošenje tužbe sudu protiv rješenja kojim je riješeno o žalbi.

⁶⁷<https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/POVELJA%20O%20SURADNJI%20PU%20I%20POREZNIH%20OBVEZNI%20KA-izmjene%20Nadzor-Strategija0707.pdf>, str. 9.

7. ZAKLJUČAK

Kao što smo kroz ovaj rad mogli vidjeti, prava poreznih obveznika zajamčena su i neotuđiva. Zaštita tih prava prožeta je kroz zakonske odredbe Općeg poreznog zakona, Zakona o općem poreznom postupku i Zakona o upravnim sporovima.

Glavna obveza poreznih obveznika je da svoje porezne obveze ispunjavaju dobrovoljno i na vrijeme, kao što je zakonom propisano. U slučaju neispunjavanja istih, uslijedit će za njih pravne posljedice.

U samom poreznom postupku poreznom obvezniku pripadaju mnoga prava: pravo na očitovanje u postupku, pravo na razgledanje spisa, pravo na ispravak porezne prijave, pravo na produžetak roka i mnoga druga. Naravno, omogućena su im korištenja kako redovnih tako i izvanrednih pravnih lijekova u prvostupanjskim i drugostupanjskim postupcima.

Do tada možda i ne baš prijateljska nastrojenost i prema mišljenju većine, nerazumijevanje Porezne uprave prema poreznim obveznicima, pokušala se poboljšati donošenjem Povelje o suradnji Porezne uprave i poreznih obveznika u lipnju 2014., što se svakako može smatrati pozitivnim napretkom.

Isto tako, porezna savjetništva bi trebala pomoći poreznim obveznicima u ispunjavanju njihovih obveza te ona zasigurno olakšavaju suradnju između poreznih tijela i poreznih obveznika.

LITERATURA

Knjige i stručni članci:

1. Balog A., Lešić D., *Temelji poreznog sustava, Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić, 2021.*
2. Đerđa D.: *Upravni spor*, Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2017.
3. Jurković P., *Javne financije*, Masmedia Zagreb
4. M. Stipić, A. Lulić: *Izvršenje u upravnom postupku kao zadnji stadij upravnog djelovanja*, Volume 5 / Number 1 / 2017.
5. *Rihter A., Načela poreznog/upravnog postupka, Porezni vjesnik 1, Zagreb, 2016.*
6. Šimurina N., Šimović H., Mihelja Žaja M., Primorac M., *Javne financije u Hrvatskoj*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, 2021.
7. *T. Rogić Lugarić, A. Sejdinović: Povelja o suradnji Porezne uprave i poreznih obveznika, POREZNI VJESNIK 10/2015.,*

Zakoni:

1. *Zakon o općem upravnom postupku*, NN br. 47/09
2. *Opći porezni zakon*, NN br.115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 42/20, čl. 14.
3. *Zakon o poreznom savjetništvu*, NN br. 127/00, 76/13, 115/16
4. *Zakon o upravnim sporovima*, NN br. 20/10, 143/12, 152/14, 94/16, 29/17

Internetske stranice:

<https://www.odvjetnik-strniscak.hr/>

https://www.porezna-uprava.hr/HR_publicacije/Prirucnici_brosure/156_PravaObveze.pdf

<https://www.moj-bankar.hr/Kazalo/P/Porezna-prijava>

<https://www.hok.hr/>

<https://www.hgk.hr/documents/jk-vodic-kroz-ovrsni-postupak578f8562225cb.pdf>

<https://mpu.gov.hr/>

<https://www.poreznisavjetnik.hr/usluge-savjetovanja/porezno-savjetnistvo>

<https://hkps.hr/>

<https://hkps.hr/>

<https://www.porezna-uprava.hr/Dokumenti%20vijesti/POVELJA%20O%20SURADNJI%20PU%20I%20POREZNI%20OBVEZNIKA-izmjene%20Nadzor-Strategija0707.pdf>